

Ірина Баковецька

ІЗ РЕБРА ХАОСУ

2015 р.

Слово – у ІНШІЙ обгортці

Є такі випадки в літературі, коли видають збірки, які наповнені лише кількома творами (прикладом може бути «17-й патруль» Миколи Бажана); це означає, що автори хотіли зацентувати увагу читача саме на Ціх текстах, саме на ЦІЙ ІНАКШОСТІ, що може бути присутня в одній чи кількох поезіях.

Інакшість Ірини Баковецької помітна з перших рядків її віршів. Уважно стежачи за творчістю авторки, мушу сказати, що спостерігається її значний «стрибок» на довгу дистанцію української поезії. У доробку Ірини з'явилися густі «викличні метафори», гнучка ритмічна структура, яка виходить за межі звичайного звукопису у трапеїчну пластику. На вдалих мелічних образах позначилася музична освіта Ірини Баковецької, схильної до експериментування як зі змістом, – так із формою вірша. Будь-які експерименти завжди притягують, приваблюють читача-слухача своєю нетиповістю, неповторністю і екстатичністю. Вони, як червоний колір світлофора, завжди провокують побігти під автівку... Можна закидати, мовляв, поезія Ірини – складна, «хаотична», перенагромаджена алюзіями та ремінісценціями фольклору, міфології тощо. Таке уявлення варто потребує спростування. Автор шукає себе. І пошуки у кожного – можуть здаватися несподіваними для усталеної поетичної рецепції. Не має жодного значення, чи зрозумілі вони нам, чи – ні, головне – таємничі. Тому потрібно шукати адекватний код їх прочитання. Інша річ, що попри всю свою пристрасність, поезія Ірини Баковецької – інтелектуальна, логічна, навіть в дечому – продумана.

Помітно, що кожне слово, кожен зворот – зважене і змодельоване.

Смакові рецептори творів відчуваєш підсвідомо, позасвідомо, надсвідомо... Ними дихаєш, ними живеш, ними мариш, і просто входиш у середину них, щоб бодай мить постояти, настоятись, надихатися живим повітрям.

У представленій збірці Ірина Баковецька смакує слово в еротичній обгортці. І це – висока культура поетичного мовлення, адже еротична лірика – зорієнтована на вироблений естетичний смак, прагнення знаходити гармонію тіла і душі, уникаючи вульгарності при художній інтерпретації статі, вбачаючи у ній онтологічний сенс, захоплюватися нею, відкривати в ній невичерпні таємниці кохання.

Її поезія, як на мене, базується на основі постійного бажання відчувати ритм зближення–віддалення (зустріч–розлука), доторків і споглядань, захоплення іншим, як собою. Вона стосується не тільки естетичного пізнання, що шукає невідоме у відомому.

Поезія – це біль, і це – гра. Азартний гравець – беззаперечно щасливий у своєму настроєвому екстазі. Ірина Баковецька – щаслива у собі й своїй родині. А творчість має щастя защасливитися у збірці «Із ребра Хаосу».

Вважаю, що ці тексти промовляють вічністю.

*Леся МУДРАК,
українська поетеса, критик,
перекладач, журналіст*

FORTISSIMO

білі і чорні планети
слонової кості звуки
на тебе наклала руки
на себе наклала вето
вендета
дивись у Даля
тобі на плече свідомість
чаша Грааля
натомість
тебе розіпнуть
я ж – далі
Арлі
без слуху Ван Гог
уже не приходь до тям
тебе розіпнуть шприцами
і ніччю відмовиться Бог

* * *

кинуть сумління тіней
поглядами херувими
екзорцистично іній
вселився у мертві зими
кодом, числами звіра
маски думок пересічні
де кінчається віра,
там починаються січні
у судамах звелоя
злите воском і оливом
щоб не рвати волосся
земля покриває голову
інієм. Ост Зефіру
прощає гріхи. А де
починається віра
Христос між снігами гряде

КОЛО

чорний апостол має
весь пантеон в животі
б'ються в екстазі майї
йдуть у неділю Вайї
пророки наче дощі
стій зупинися камо
грядеши
відходять води
лови їх ковтками
я жінка
я ж інка
ками
читаючи сутру
у коди
спадковості цілю
світу що пахне цвіллю
Валькірія хрестить коло
закопаної пуповини
Валькірія варить коли-
во і задирає поли
із лона виходить глина
в руки Великого Ранку

* * *

ти мене виносила
як думку
водою духом
хрестила у шумі зела
почерками Варухи
і сонце в образі губ
в широкі твої глибини
ридає Маврійський дуб
смолою з очей людини
я жив
ковтками з грудей
дихав
під шелест вісоновий
тече солоний єлей
по бороді Аароновій

* * *

можна ти зрадиш з трояндами
усім незасім'яним лонам
до нюху від дотику –
маревом
назвавши себе легіоном

вростивши у мій моноліт
свої зачатки відьомості
відкриєш квартиру у світ
крізь призму свідомості

провітриться Всесвіт
погасла
зіниці твоєї глиба
віща картина маслом
до ситих видовищ і хліба

ВЕСНЯНКА

весна легковажно ступала
тілами оголених кустів
рожевий зім'ятий Купало
уже зародивсь у капусті
стелися лебежа постіль
де місяць у зелі хати
Мокошу вже вкотре поспіль
береться за ніч кохати
налийтесь бруньок покони
мов груди до віку смеркання
Мокошу у зірку лона
пронизує сонцестояння
і поки тремтить від ласки
і знає що вже покрита
іде з Назарету Пасха
і б'ється шкарлупка світу

* * *

Остом із Причорномор'я
Віз на ресорах-сансарах
Їде (з учора-звечора)
Десь по чумацьких квазарах
Небо наче в ерозії
Чухає зоряні воші
вип'є стакан амброзії
зап'є молоко Мокоши
холонуть думки мов слюди
світобуття як світання
в неба відбитках люди
що падають для бажання

ХРЕСНИЙ ХІД

гетьмане, бери булаву
їдуть байкери із іконами
все змішалось – люди й ікони
діти й жінки – семистрільні
кинь оком
тільки не кинь
винен не кінь
ікони не винні,
що made in Sofrino

* * *

О дримба хмільного дуліба!
Як порча. Порочна. Пророча.
Наказує скинути німба
Здивована скутість жіноча.

У ритм, енергійно і палко,
Під свіжість скрипучих фіранок...
Так, я поведусь як весталка,
Яку замурують на ранок.

І буде боліти фігура
Від сексти, секунди і кварта,
Від посмішки цього Авгура,
Від фінту і флірту, і фарту!..

А далі – усі Гедеони
До перших зірок, до полудня.
Зростає дубами Додони
Намисто рване з жолуддя.

* * *

замоли всі стихії
пусти по воді із воском
я це сьоме чуття
із твоїх інстинктивних конечностей
шмата плаща Ахії
стала тепер недоноском
що на плечах буття
сплєтених тіл у знак безкінечності
каменем з гробу мерця
чорним квадратом Кааби
я перстами відіб'юсь
не в тобі
а в сонячному сплетінні
терен тобі до лица
в тебе ж на тім'ї кульбаба
зрану йде землетрус
майбутніх двох предків забутих тіней

* * *

«Ой на Покрову...»
Браття по крові
звучить великодньо
і ми – одна одній...
ви згвалтували мою безсоромність
гадали ночами на арабусті
Му God, я не в бюсті!
Я на сорочці
якраз анемія
арабіки! гірко! язик заніміє
звучить «скрім» і «гров»
Бог роздає таланти
я роздаватиму кров
резус-фактор резус-конфлікт
тихо в годиннику спить Геракліт
ось вона зрада!
о першій – перша
Афіна-Паллада
«Ой верше, мій верше...»

FORTISSIMO – 2

З паранотальних матриць:

«ОН – гав-гав,

ОН – няв-няв,

ОН – ко-ко»

чомусь ехо-сволота

понесло

тільки

«ОНКО-ко-ко-ко...»

БУРШТИНОВА КАЗКА

– Цілую, пташечко!
О. Заворотній

Наші в місті!
Приснисть, наречений, невісті
чотири гейші на золотих ланцюжках
тру-ля-ля-ля
ведуть короля

де гольф, там і де'Голь
флюїдний запах Лукреції
іде бурштиновий король
і Сьюзі з провінції

екстріму, екстазу, еротики!
Е, ротики закрили
сльюньки соплики
за крила
і на льоту
вдихнули запах Moschino
у віскі перста вмочи-но

І місто!
І наші!
І золоті ланцюжки
і три слони
і земля й черепаха
тру-ля-ля-ля
Короля!!!

голий від гольфу де'Голь
мокра від боргу Лукрція
і де ж бурштиновий король?
де поліція?
поліція?!
А-ааа, поліція!..
п'є бордо зі Сьюзі з провінції))))))

* * *

Це мітка із того світу,
куди стікаються смоли,
відходять віщі іврити,
бувалі слави і змови.

В моїх долонях Баали
культів-часів саркофаги,
а я обличчя ховала
за поли його відваги.

Фасадом Валгали голим
священно, як лев і тілець...
У нього в долонях голем,
а в мене, – творець!

ТАНГО

*усім талановитим
і мертвим*

Раз, два, три, чотири!

петля із перлів
на вузлі
Коко Шанель ридала б ридма
над чорним і маленьким
сподіванням
у цій війні таланту й глузду –
майбутня відьма
ще п'ять хвилин і шість секунд
лежала в ванні
а нині вийшла на паркет
і має козир
підряд чотири королі
каре і карма
у цій війні таланту й глузду все ж бере
чуже बारे

раз, два, три, чотири!

муштук довжезний
у дамських пальчиках
вино і гра
димить Авеста
петля із перлів на вузлі
якщо у танго
таланту й глузду
королі
згвалтують відьму
і козир битий ткне перстом
в майбутню жертву
обов'язково я навчусь палити та іти
на «раз, два, три, чотири»
глузду в такт

КОЛІЗЕЙ

Стрілка перстом на чверть

Мокро

І талі я

І ти

Зима

Цей Махадев

А в таку снігосмерть

Я захочу в

Італію

Де зиму зализує лев

* * *

на долоні життя
лінійність у віщих баталіях
розіп'ятий туман
замовить, замолить, зимові
воскресають світи
де у сосен на чорних таліях
дажбоги спливають
ніби розтоплені смоли
листопадом клялась
і листопадові – мощами
moriturgus кричав
потім te salutante мій Рим
знову бачу тебе
ти ідеш як життя між дощами
в лабіринти думок
у світи філософій без рим

МІНЕВРА

в правій руці цигарка
в лівій руці вервиці
не знаю – «вкурю» чи вимолю
усі ікси і ельки
я ж просила тебе
не ставити
цей ланус часу
під вишнями
під білим цвітом весни
а раптом впаде зірка-полин
і знов розіб'є
твоє лобове рожеве
берлінська стіна у графіті
китайська стіна у графіті
тату на неофіті
тільки ти на цілому світі
для мене
жовтий пилок дерези
сотні облич Міневри
був правим Лао Дзи
коли народився
була права Сафо
коли померла

САДЖАХ. NEW-АМАЗОНКИ

піфія в священному оргазмі
готично уцент розіп'ята
і час по переймі по спазмі
єству наступає на п'яти
дев'ятого кола богинь
у лати одягнена Лада
начало Його – бог над інь
Престоли Його і Влади
цей гефсиманський сад – жах
не той екстаз не твій муаззин
помилуй Аллаха, Саджах,
бо Він ні Отець ні Син
Він пестив не перса, а щит
обв'язував стріли, не коси
цей бог – чоловік, а світ
росте із ребра Хаосу
візьми собі на живіт
сім стріл, набої і град
дає їй ім'я «єзуїт»
фалічно правий Мухаммад,
на смерть як оси на мед
із лона кровить, а чада
нема і нема, Мухаммед
о піфія в божому чаді
тримаючи світ на коліні
танцює танок як годиться

жінко, візьми маскуліність
за чисті Його ягодиці
твої ікони, Саджах, –
стиль Бенксі – такі канони:
роздертий мов думка пах
без чада криваве лоно
атрофовані крила
ангела Сарафаїла
стікає орнамент тілом
знаками вишивок скіфських
намалює Латрек посивілу
з ареолами в ранах Сивіллу
і її соски трансцендентні
у роті Арея і Крішни
з інстинктивного самки екстазу
не з ребра Деміургом, а з тазу
створено new-амазонки
кров з молоком
потоками
ріки течуть Геродотові
від Патмосу аж до Лесбосу
аріїв шляхом між дотами
торкаючи зони субтропіків
пальцем часів і народів

ЗМІСТ

Слово – у ІНШІЙ обгортці	<u>3</u>
FORTISSIMO	<u>5</u>
«кинуть сумління тіней...»	<u>6</u>
КОЛО	<u>7</u>
«ти мене виносила...»	<u>8</u>
«можна ти зрадиш з трояндами...»	<u>9</u>
ВЕСНЯНКА	<u>10</u>
«Остом із Причорномор'я...»	<u>11</u>
ХРЕСНИЙ ХІД	<u>12</u>
«О дримба хмільного дуліба!»	<u>13</u>
«замоли всі стихії...»	<u>14</u>
«Ой на Покрову...»	<u>15</u>
FORTISSIMO – 2	<u>16</u>
БУРШТИНОВА КАЗКА	<u>17</u>
«Це мітка із того світу...»	<u>19</u>
ТАНГО	<u>20</u>
КОЛІЗЕЙ	<u>22</u>
«на долоні життя	<u>23</u>
МІНЕВРА	<u>24</u>
САДЖАХ. NEW-АМАЗОНКИ	<u>25</u>

Редактор – Леся Мудрак
Упорядник – Олександр Пушко
Художник – Ярослав Рачковський